

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2020. gada 3. martā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Gunārs Kusiņš, tiesneši Aldis Laviņš un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma
iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 22/2020),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt
Civilprocesa likuma 464. panta pirmo daļu, otrās daļas pirmo teikumu, 4.¹, sesto un
septīto daļu un 464.¹ panta otrās daļas 2. punktu par neatbilstošu Latvijas Republikas
Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. pantam un 92. panta pirmajam teikumam, kā
arī spēkā neesošu no pamattiesību aizskāruma rašanās brīža.

2. Civilprocesa likuma 464. panta pirmā daļa noteic: „Lai izlemtu jautājumu
par kasācijas tiesvedības ierosināšanu, kasācijas sūdzības, pretsūdzības un protestus
pēc šā likuma 460. panta pirmajā daļā un 463. panta trešajā daļā noteikto
paskaidrojumu iesniegšanas termiņa izbeigšanās izskata Augstākās tiesas rīcības sēdē
departamenta priekšsēdētāja noteiktā kārtībā izveidota tiesnešu kolēģija triju tiesnešu
sastāvā.”

Šā likuma 464. panta otrās daļas pirmais teikums noteic: „Ja kaut viens no tiesnešiem uzskata, ka lieta izskatāma kasācijas instancē, tiesnešu kolēģija pieņem lēmumu par kasācijas tiesvedības ierosināšanu.”

Šā likuma 464. panta 4.¹ daļa noteic, ka Augstākās tiesas rīcības sēdē pieņemto lēmumu par kasācijas tiesvedības ierosināšanu, par atteikšanos ierosināt kasācijas tiesvedību, par lietas nodošanu izskatīšanai kasācijas kārtībā Augstākās tiesas paplašinātā sastāvā, kā arī par atteikšanos pieņemt blakus sūdzību var sastādīt rezolūcijas veidā, ievērojot šā likuma 229. panta otrajā daļā noteikto.

Šā likuma 464. panta sestā daļa noteic: „Augstākās tiesas rīcības sēdē tiesnešu kolēģija var izlemt arī jautājumu par atteikumu pieņemt iesniegto blakus sūdzību un citus procesuālos jautājumus, kuru izlemšanai nav nepieciešama tiesas sēde, kā arī pieņemt lēmumu uzdot Eiropas Savienības Tiesai jautājumu prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai vai iesniegt Satversmes tiesai pieteikumu par tiesību normu atbilstību Satversmei vai starptautisko tiesību normai (aktam).”

Šā likuma 464. panta septītā daļa noteic: „Ja tiesnešu kolēģijai nav acīmredzama pamata uzskatīt, ka, izskatot blakus sūdzību, pārsūdzētais lēmums tiks pilnīgi vai kādā tā daļā atcelts vai grozīts, tā Augstākās tiesas rīcības sēdē ar vienbalsīgu lēmumu var atteikties pieņemt blakus sūdzību. Šādā gadījumā samaksāto drošības naudu par blakus sūdzību neatmaksā.”

Savukārt šā likuma 464.¹ panta otrās daļas 2. punkts paredz: ja kasācijas sūdzība formāli atbilst šā panta pirmajā daļā minētajām prasībām un ja tiesa, kas taisījusi pārsūdzēto spriedumu, nav pieļāvusi šā likuma 452. panta trešās daļas noteikumu pārkāpumu, tiesnešu kolēģija var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību arī gadījumā, ja, izvērtējot kasācijas sūdzībā minētos argumentus, nav acīmredzama pamata uzskatīt, ka pārsūdzētajā spriedumā ietvertais lietas iznākums ir nepareizs un ka izskatāmajai lietai ir būtiska nozīme vienotas tiesu prakses nodrošināšanā vai tiesību tālākveidošanā.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu kolēģija var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punkts noteic: izskatot pieteikumu, Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Pieteikuma iesniedzēja jau iepriekš ir vērsusies Satversmes tiesā, lūdzot izvērtēt Civilprocesa likuma 464. panta 4.¹ un septītās daļas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam (ieteikums Nr. 175/2019). Izskatot pieteikumu Nr. 175/2019, Satversmes tiesas 3. kolēģija 2020. gada 8. janvārī nolēma atteikties ierosināt lietu, jo pieteikums par Civilprocesa likuma 464. panta septītās daļas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam neatbilda Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām. Savukārt par Civilprocesa likuma 464. panta 4.¹ daļas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam pieteikums neatbilda Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

Civilprocesa likuma 464. panta 4.¹ un septītās daļas atbilstība Satversmes 91. pantam un Civilprocesa likuma 464. panta pirmās daļas, otrās daļas pirmā teikuma, sestās daļas un 464.¹ panta otrās daļas 2. punkta atbilstība Satversmes 91. pantam un 92. panta pirmajam teikumam ar izskatāmo pieteikumu apstrīdēta pirmo reizi. Turklāt izskatāmajā pieteikumā ir papildināts tā juridiskais pamatojums. Līdz ar to atkārtoti iesniegtajā pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums ir mainījies pēc būtības salīdzinājumā ar iepriekš izvērtēto pieteikumu.

Nemot vērā minēto, Satversmes tiesas kolēģija no jauna izvērtēs pieteikuma atbilstību Satversmes tiesas likuma prasībām.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesai tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārums gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja kā fiziska persona ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

7. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt vienīgi tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārums gadījumā. Šā likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pamatot, ka ir aizskartas pieteikuma iesniedzējai Satversmē noteiktās pamattiesības.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir noteiktas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*).

7.1. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Augstākās tiesas Civillietu departamenta tiesnešu kolēģija ar (datums) rīcības sēdes lēmumu lietā (numurs) atteicās ierosināt kasācijas tiesvedību par spriedumu daļā sakarā ar Pieteikuma iesniedzējas kasācijas sūdzību, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 464.¹ panta otrās daļas 2. punktu. Vienlaikus ar šo lēmumu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 464. panta otro daļu, tika ierosināta kasācijas tiesvedība pēc Pieteikuma iesniedzējas kasācijas sūdzības par spriedumu pārējā daļā. Pēc Pieteikuma iesniedzējas ieskata, šīs tiesību normas, ciktāl tās neparedz pienākumu motivēt

tiesnešu kolēģijas nolēmumu, neatbilst Satversmes 91. pantam un 92. panta pirmajam teikumam.

Līdz ar to pieteikums par Civilprocesa likuma 464. panta otrās daļas pirmā teikuma un 464.¹ panta otrās daļas 2. punkta atbilstību Satversmes 91. pantam un 92. panta pirmajam teikumam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

7.2. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Senāta Civillietu departamenta senatoru kolēģija (datums) rīcības sēdē pieņēma lēmumu par atteikšanos pieņemt arī Pieteikuma iesniedzēja blakus sūdzību lietā (numurs). Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka viņai nebija tiesību pieteikt noraidījumu šim senatoru kolēģijas sastāvam. Tādējādi Civilprocesa likuma 464. panta pirmā daļa, ciktāl tā neparedz tiesības pieteikt noraidījumu kolēģijas sastāvā esošam tiesnesim, neatbilstot Satversmes 91. pantam un aizskarot viņai Satversmes 92. panta pirmajā teikumā noteiktās tiesības uz taisnīgu tiesu.

Līdz ar to pieteikums par Civilprocesa likuma 464. panta pirmās daļas atbilstību Satversmes 91. pantam un 92. panta pirmajam teikumam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

7.3. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka viņai Satversmes 91. pantā un 92. panta pirmajā teikumā noteikto pamattiesības aizskārumu rada arī Civilprocesa likuma 464. panta 4.¹ daļa, ciktāl tā neparedz, ka lēmumā par atteikšanos ierosināt blakus sūdzības tiesvedību norādāmi tā motīvi. Lēmums par atteikšanos pieņemt viņas blakus sūdzību esot sastādīts rezolūcijas veidā, nenorādot tā motivāciju, kas radot patvaļu un Satversmes 91. panta un 92. panta pirmā teikuma pārkāpumu.

Līdz ar to pieteikums par Civilprocesa likuma 464. panta 4.¹ daļas atbilstību Satversmes 91. pantam un 92. panta pirmajam teikumam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

7.4. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka viņai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu rada arī Civilprocesa likuma 464. panta sestā un septītā daļa. Civilprocesa likuma 464. panta sestā daļa vispārīgi noteic, ka Augstākās tiesas rīcības sēdē tiesnešu kolēģija var izlemt arī jautājumu par atteikumu pieņemt blakus sūdzību un citus procesuālos jautājumus, kuru izlemšanai nav nepieciešama tiesas sēde. Savukārt Civilprocesa likuma 464. panta septītā daļa paredz to, kādā gadījumā senatoru

kolēģija var pieņemt lēmumu par atteikšanos pieņemt blakus sūdzību, un paredz, ka gadījumā, ja senatoru kolēģija pieņem šādu lēmumu, blakus sūdzības iesniedzējam netiek atmaksāta samaksātā drošības nauda.

Pieteikumā nav pamatots, kādā veidā tieši šīs normas attiektos uz Pieteikuma iesniedzējas tiesībām pieteikt noraidījumu tiesas sastāvam vai saņemt motivētu nolēmumu. Proti, Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi to, ka tieši šīs normas katra atsevišķi radītu viņai Satversmes 91. pantā vai 92. panta pirmajā teikumā ietverto pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums par Civilprocesa likuma 464. panta sestās un septītās daļas atbilstību Satversmes 91. pantam un 92. panta pirmajam teikumam neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

8. Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 4. punkts noteic, ka Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu. Lai izvērtētu, vai pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu, jānoskaidro, vai: 1) prasījums formāli ir izspriests; 2) prasījums ir mainījies pēc būtības; 3) pastāv būtiski jauni apstākļi, kuru dēļ prasījumu nevarētu uzskatīt par jau izspriestu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2016. gada 29. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2015-19-01 10.1.–10.6. punktu*).

Satversmes tiesa 2013. gada 21. oktobrī pieņēma spriedumu lietā Nr. 2013-02-01 „Par Civilprocesa likuma 464.¹ panta otrās daļas 2. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” (turpmāk – spriedums lietā Nr. 2013-02-01). Sprieduma lietā Nr. 2013-02-01 pieņemšanas laikā Civilprocesa likuma 464.¹ panta otrās daļas 2. punkts noteica: „(2) Ja kasācijas sūdzība formāli atbilst šā panta pirmajā daļā minētajām prasībām un ja apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi šā likuma 452. panta trešās daļas noteikumu pārkāpumu, senatoru kolēģija var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību arī šādos gadījumos: [...] 2) nerodas šaubas par apelācijas instances tiesas sprieduma tiesiskumu, un izskatāmajai lietai nav nozīmes judikatūras veidošanā.” Satversmes tiesa atzina minēto Civilprocesa likuma normu par atbilstošu Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējai Civilprocesa likuma 464.¹ panta otrās daļas 2. punkts ir piemērots redakcijā, kādā tas izteikts ar 2016. gada 9. jūnija likumu „Grozījumi Civilprocesa likumā”, kas stājās spēkā 2016. gada 13. jūlijā. Savukārt spriedumā lietā Nr. 2013-02-01 tika vērtēta šīs normas satversmība redakcijā, kas bija spēkā līdz 2016. gada 12. jūlijam.

Līdz ar to pieteikumā ietverto prasījumu par Civilprocesa likuma 464.¹ panta otrās daļas 2. punkta atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam nevar uzskatīt par jau izspriestu.

9. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību tikai tad, ja tā ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

Senāta Civillietu departamenta senatoru kolēģijas (Augstākās tiesas Civillietu departamenta tiesnešu kolēģijas) rīcības sēdes lēmums nav pārsūdzams. Tātad Pieteikuma iesniedzējai nav vispārējo tiesību aizsardzības līdzekļu, ar kuriem viņa varētu aizstāvēt savas pamattiesības.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturrtās daļas otrajam teikumam tad, ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, persona var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesai sešu mēnešu laikā no šīs personas pamattiesību aizskāruma brīža.

9.1. Termins pieteikuma iesniegšanai par Civilprocesa likuma 464. panta otrās daļas pirmā teikuma un 464.¹ panta otrās daļas 2. punkta atbilstību Satversmei skaitāms no dienas, kad tika pieņemts un stājās spēkā Augstākās tiesas Civillietu departamenta tiesnešu kolēģijas rīcības sēdes lēmums par kasācijas tiesvedības ierosināšanu lietā (numurs), ar kuru tostarp atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību par spriedumu daļā, proti, no (datums). Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2020. gada 3. februārī. Tādējādi Pieteikuma iesniedzēja ir nokavējusi sešu mēnešu termiņu pieteikuma iesniegšanai šajā pieteikuma daļā.

Līdz ar to pieteikums par Civilprocesa likuma 464. panta otrās daļas pirmā teikuma un 464.¹ panta otrās daļas 2. punkta atbilstību Satversmes 91. pantam un

92. panta pirmajam teikumam neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas otrā teikuma prasībām.

9.2. Termiņš pieteikuma iesniegšanai par Civilprocesa likuma 464. panta pirmās un 4.¹ daļas atbilstību Satversmei skaitāms no dienas, kad tika pieņemts un stājās spēkā Senāta Civillietu departamenta senatoru kolēģijas rīcības sēdes lēmums par atteikšanos pieņemt Pieteikuma iesniedzēja blakus sūdzību, proti, no (datums). Pieteikums saņemts Satversmes tiesā 2020. gada 3. februārī. Tātad Pieteikuma iesniedzēja ir ievērojusi sešu mēnešu termiņu pieteikuma iesniegšanai.

Līdz ar to pieteikums par Civilprocesa likuma 464. panta pirmās un 4.¹ daļas (turpmāk arī – apstrīdētās normas) atbilstību Satversmes 91. pantam un 92. panta pirmajam teikumam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas un ceturtais daļas otrā teikuma prasībām.

10. Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums. Juridiskais pamatojums Satversmes tiesas likuma izpratnē nozīmē juridisko argumentāciju, kurā pamatota apstrīdētās normas neatbilstība pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai.

10.1. Pamatojot pamattiesību ierobežojuma neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam, pieteikumā attiecībā uz katru apstrīdēto normu atsevišķi jānorāda: 1) vai un kuras personas (personu grupas) atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos; 2) vai apstrīdētā norma paredz atšķirīgu attieksmi; 3) vai atšķirīgajai attieksmei ir objektīvs un saprātīgs pamats, proti, vai tai ir leģitīms mērķis un vai ir ievērots samērīguma princips (*sal. ar Satversmes tiesas 2011. gada 10. jūnija sprieduma lietā Nr. 2010-69-01 10. punktu*). Savukārt, lai noteiktu, vai un kuras personas atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos, nepieciešams atrast šīs grupas vienojošo pazīmi (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2015. gada 5. februāra sprieduma lietā Nr. 2014-03-01 18. punktu*).

Satversmes tiesa arī atzinusi, ka Satversmes 91. pantā ir ietverti divi savstarpēji cieši saistīti principi: vienlīdzības princips – panta pirmajā teikumā – un diskriminācijas aizlieguma princips – otrajā teikumā. Diskriminācijas aizlieguma princips papildina, precizē un palīdz piemērot vienlīdzības principu konkrētās situācijās. Diskriminācijas aizlieguma principa mērķis ir izskaust atšķirīgu attieksmi,

kas balstīta uz kādu nepieļaujamu kritēriju (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2018. gada 29. jūnija sprieduma lietā Nr. 2017-28-0306 9. punktu*). Šādi kritēriji ir, piemēram, dzimums, rase, nacionālā piederība, reliģiskā pārliecība, piederība pie noteiktas sociālās grupas (*sk. Satversmes tiesas 2008. gada 29. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2007-25-01 7.1. punktu*). Tāpēc, pamatojot pamattiesību ierobežojuma neatbilstību Satversmes 91. panta otrajam teikumam, pieteikumā papildus jāpamato, ka atšķirīgā attieksme ir balstīta uz kādu no aizliegtajiem kritērijiem.

Pieteikumā šāds pamatojums nav ietverts. Pieteikumā, pirmkārt, nav ietverts juridisks pamatojums tam, kuras personas (personu grupas) atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos, kā arī tas, ka apstrīdētās normas paredz atšķirīgu attieksmi. Turklāt pieteikumā nav sniegts pamatojums arī tam, vai iespējamai atšķirīgai attieksmei ir leģitīms mērķis un vai ir ievērots samērīguma princips.

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja tai Satversmes 91. pantā noteikto pamattiesību iespējamo aizskārumu saista ar tiesību normu piemērošanas praksi, iespējamo subjektīvismu un patvaļas aizlieguma principa pārkāpumu. Tāpēc Satversmes tiesas kolēģija vērs uzmanību, ka Satversmes tiesa nevērtē tiesību normu piemērošanas jautājumus (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2011. gada 13. decembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2011-15-01 7. punktu*).

Nemot vērā minēto, pieteikums par apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 91. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

10.2. Satversmes tiesa atzinusi, ka Satversmes 92. panta pirmais teikums nosaka likumdevēja pienākumu pieņemt taisnīgas tiesas spriešanai nepieciešamās procesuālās normas, bet šī norma neparedz konkrēta jautājuma izšķiršanu atbilstoši tādām procesuālajam regulējumam, kādu persona vēlas (*sk. Satversmes tiesas 2012. gada 1. novembra sprieduma lietā Nr. 2012-06-01 10. punktu*). Katra valsts pati var noteikt pārsūdzības principa apjomu saskaņā ar savu tiesību sistēmu. Arī gadījumā, ja valsts pārsūdzības iespēju ir paredzējusi, tiesības uz pieeju tiesai neietver prasību ikvienu lietu izskatīt pēc būtības (*sal. ar, piemēram, Satversmes tiesas 2013. gada 21. oktobra sprieduma lietā Nr. 2013-02-01 10.2. un 11. punktu*).

Savukārt, pamatojot personas pamattiesību ierobežojuma iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam, pieteikumā attiecībā uz katru

apstrīdēto normu atsevišķi nepieciešams norādīt: 1) vai apstrīdētajā normā ir ietverts šajā Satversmes normā noteikto pamattiesību ierobežojums; 2) vai šis ierobežojums ir noteikts ar likumu un vai tam ir leģitīms mērķis; 3) vai ierobežojums ir atbilstošs samērīguma principam (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2012. gada 20. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2011-16-01 8.–9. punktu*). Pamatojot ierobežojuma neatbilstību samērīguma principam, pieteikumā jānorāda: 1) vai izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai; 2) vai leģitīmo mērķi nevar sasniegt ar indivīda tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; 3) vai ierobežojums ir atbilstošs jeb vai labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām nodarīto kaitējumu (*sk. turpat, 12. punktu*). Satversmes tiesa turklāt atzinusi, ka par indivīda tiesības mazāk ierobežojošu līdzekli var atzīt nevis jebkuru citu, bet tikai tādu līdzekli, ar kuru leģitīmo mērķi var sasniegt vismaz tādā pašā kvalitātē (*sal. sk., piemēram, Satversmes tiesas 2010. gada 7. oktobra sprieduma lietā Nr. 2010-01-01 14. punktu*).

Pieteikumā nav norādīts minētajiem kritērijiem atbilstošs juridisks vērtējums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam. Pieteikumā vien pausts vispārīgs Pieteikuma iesniedzējas viedoklis, ka šajās likuma normās noteiktais pamattiesību ierobežojums nav samērīgs ar tā leģitīmo mērķi. Leģitīmo mērķi – procesuālo ekonomiju – varot sasniegt ar mazāk ierobežojošiem līdzekļiem, proti, paredzot īsu termiņu noraidījuma pieteikšanai senatoru kolēģijas sastāvā esošam tiesnesim un rīcības sēdes lēmumā atbildot uz būtiskākajiem blakus sūdzības argumentiem. Taču Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi, ka ar šādiem līdzekļiem pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķi varētu sasniegt vismaz tādā pašā kvalitātē. Pieteikumā ietvertos vispārīgos apgalvojumus nevar uzskatīt par juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē.

Pieteikuma iesniedzēja arī norādījusi, ka apstrīdētās normas neatbilst Satversmes 92. pantam pēc analogijas ar atziņām, kas izteiktas Satversmes tiesas 2018. gada 14. jūnija spriedumā lietā Nr. 2017-23-01. Tāpēc Satversmes tiesas kolēģija vērš Pieteikuma iesniedzējas uzmanību, ka minētajā spriedumā izteiktās atziņas attiecas uz regulējumu kriminālprocesā un ka Satversmes tiesa jau ir atzinusi: dažādu tiesvedības procesu kopīgās pazīmes nevar kalpot par pamatu personas prasībai šos procesus pilnībā vienādot, piemēram, nosakot visu tiesas procesu

dalībniekiem identiskas tiesības attiecībā uz tiesas nolēmumu pārsūdzēšanu (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 7. oktobra sprieduma lietā Nr. 2010-01-01 17. punktu*).

Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdēto normu atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 22/2020).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš